

**Vlaams Evaluatieplatform n.a.v. rapport Rekenhof m.b.t.
beleidsevaluatiecapaciteit binnen federale overheid:
inzichten vanuit Vlaamse overheid**

Dieter Vanhee - Departement Kanselarij en Bestuur - Vlaamse overheid

Inzichten vanuit Vlaamse overheid

Beleidsvaluatie binnen Vlaamse overheid. Een overzicht van de resultaten uit bevraging van leidinggevenden van Dries Verlet, Josée Lemaître en Ann Carton in najaar van 2015

- ▶ Universum: Top- en middenkader van de Vlaamse overheid
- ▶ Aangeschreven leidinggevenden: 368
- ▶ Online bevraging
- ▶ Respons: 50,5% of 186 respondenten
- ▶ Representatief naargelang van
  - Top- en middenkader
  - Rechtsvorm: departement, IVA, EVA
  - Grootte entiteit
  - Verticale versus horizontale beleidsdomeinen

Inzichten vanuit Vlaamse overheid

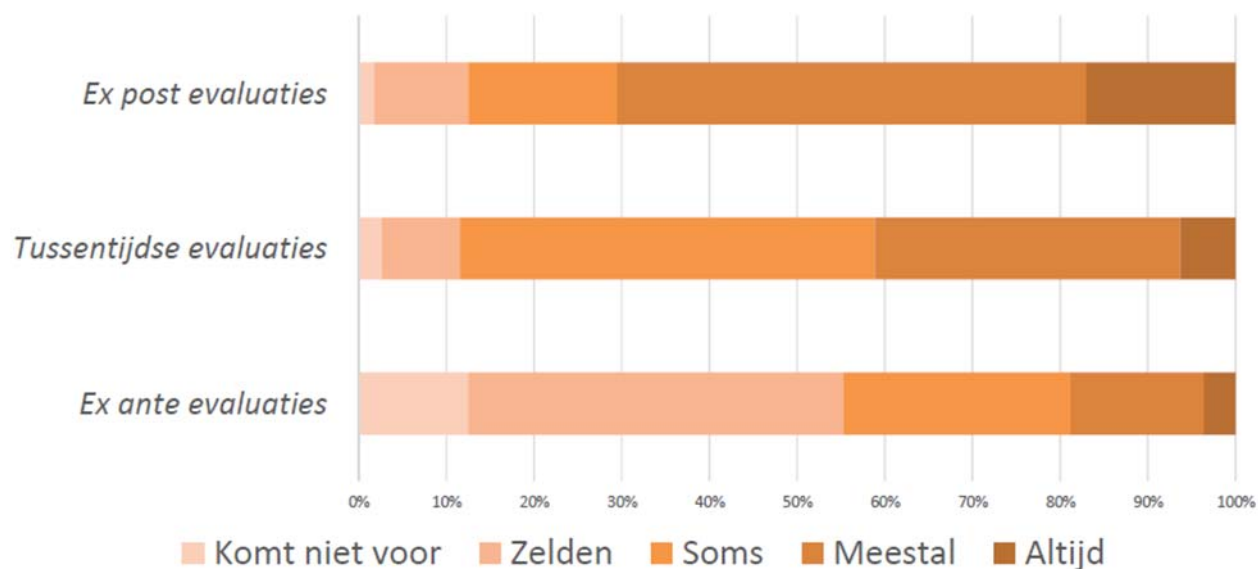
► Hoe pakt men beleidsevaluatie aan?

- 40% werkt op een ad hoc - basis
- 60% van oordeel dat men voldoende kennis in huis heeft om evaluaties intern uit te voeren of externe evaluaties aan te sturen
- 30% beschikt over voldoende budgetten, in amper 7% van de gevallen afzonderlijk evaluatiebudget

Inzichten vanuit Vlaamse overheid

► Ervaring met beleidsevaluatie?

- Meer ervaring bij EVA's (76%) dan bij departementen (70%) en IVA's (57%)
- Meer ervaring met ex post evaluaties

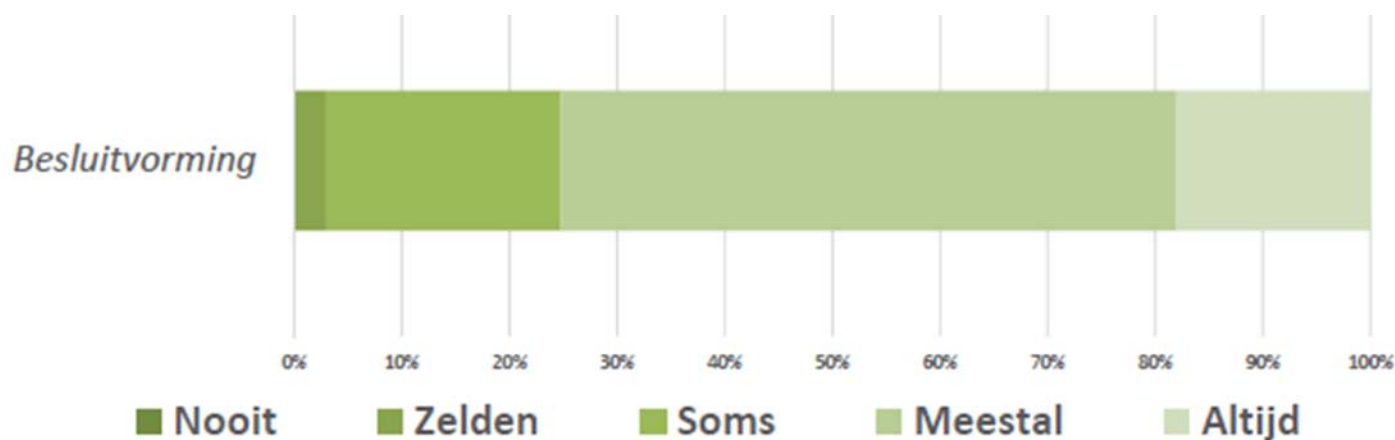

Inzichten vanuit Vlaamse overheid

► Kenmerken beleidsevaluatie

- In de helft van gevallen instrumenten/procedures om systematisch te waken over kwaliteit
- Aanzienlijke doorwerking bij onderbouwing besluitvorming

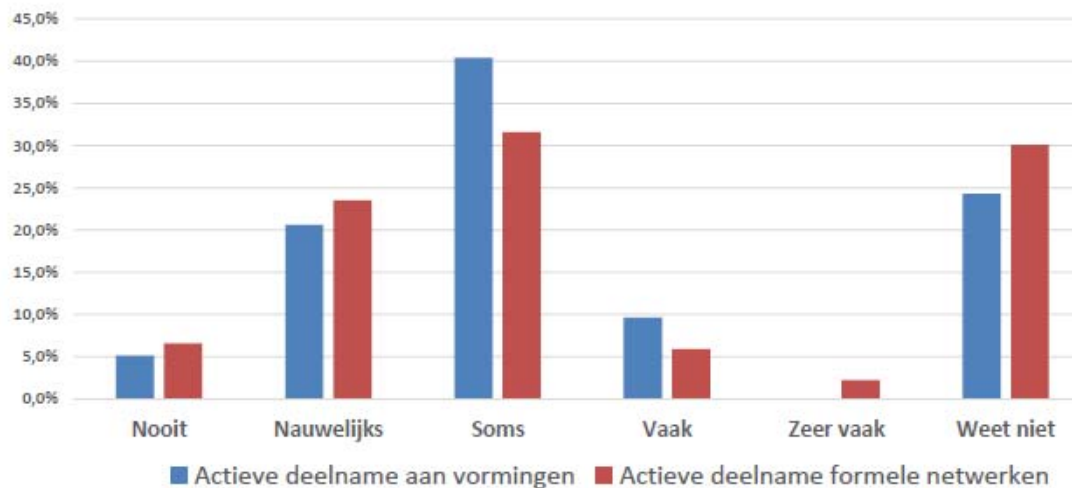

Inzichten vanuit Vlaamse overheid

► Vorming en kennisdeling

→ Vlaams Evaluatieplatform niet gekend bij de leidinggevenden Vlaamse overheid

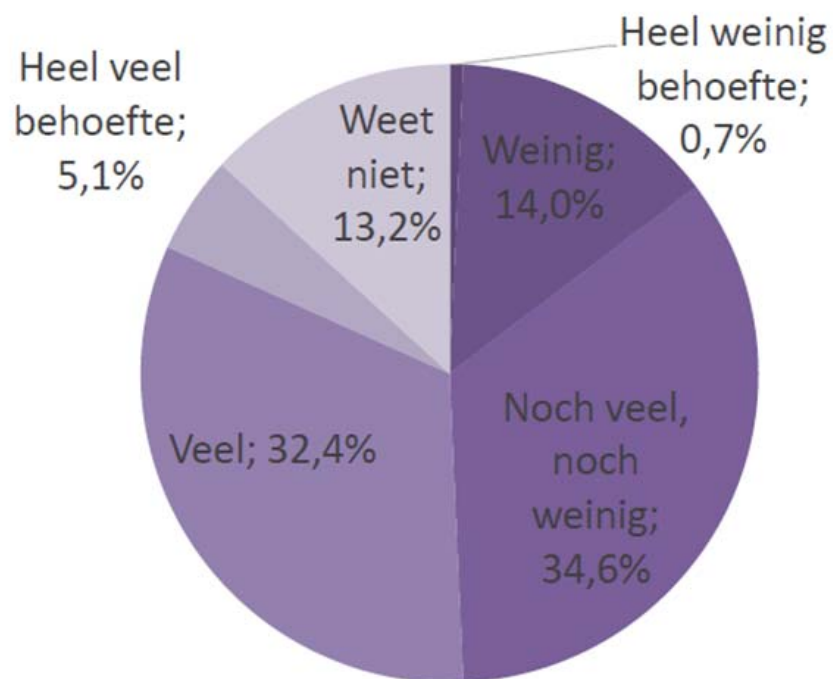
→ Deelname medewerkers aan vorming en formele kennisdeling

Inzichten vanuit Vlaamse overheid

► Vorming en kennisdeling

→ Behoefte aan horizontaal overleg binnen de Vlaamse overheid

Inzichten vanuit Vlaamse overheid

Vlaamse overheid vindt de conclusies en aanbevelingen van Rekenhof waardevol.

► Aansturing

- Evaluatieagenda
- Beleidsevaluatienota's in parlement
- Centrale ondersteuning nodig
- Goede praktijkendatabank
- Kenniscentrum beleidsevaluatie
- Netwerk

► Middelen

- Afgebakende evaluatiefunctie
- Voldoende budgetten voor externe evaluaties
- Data en datasystemen en belang ervan

Inzichten vanuit Vlaamse overheid

Vlaamse overheid vindt de conclusies en aanbevelingen van Rekenhof waardevol.

► Uitvoering

- Opvolging beleidsevaluaties
- Methodologische ondersteuning nodig m.b.t. kwaliteitsborging
- Evalueerbaarheid van beleid

► Benutting

- Evaluaties afstemmen op behoeften
- Publiek maken evaluaties

Inzichten vanuit Vlaamse overheid

Recente evoluties binnen Vlaamse overheid

- ▶ Eengemaakt doelstellingenmanagementsysteem TRAJECT
- ▶ Voorbereiding prestatiebegroting
- ▶ Statistiek Vlaanderen
- ▶ Come-back van steunpunten
- ▶ Interne sectorale evaluatiecapaciteit
- ▶ Personeelsbesparing

Inzichten vanuit Vlaamse overheid

► Enkele recente initiatieven rond beleidsevaluatie vanuit witboek open en wendbare overheid van 7 juli 2017:

- Hervorming van de RIA of de reguleringsimpactanalyse
- Optimalisatie transparantie planning evaluatie VO: portaal met planning en evaluatiedata en – documenten
- Richtlijnen voor beleidsgerichte syntheses (link met heerlijk helder) en betrokkenheid stakeholders bij evaluaties
- Lijst met afgeronde en geplande decreetsevaluaties in beleidsbrieven
- In kaart brengen van interne en externe evaluatiecapaciteit + synergiën
- Verder samenwerken met Vlaams Evaluatieplatform.
- Overzicht interne en externe opleidingen inzake evaluatie + deze vaardigheden meenemen bij werving
- Minimale procesmatige, methodologische en inhoudelijke standaarden voor evaluaties
- Spending reviews

Meer informatie op: <http://overheid.vlaanderen.be/open-en-wendbare-overheid>

Inzichten vanuit Vlaamse overheid

► Concrete toepassing grootschalige ex ante beleidsevaluatie op VO-niveau: bijdrage van de administratie aan het volgend Vlaams regeerakkoord van 2019: <https://overheid.vlaanderen.be/bijdrage-van-de-vlaamse-administratie-aan-het-regeerakkoord-2019>

- Omgevingsanalyse en budgettair kader
- 7 hoofdstukken rond de transitiepunten met scenario's:
  - × Circulaire economie
  - × Industrie 4.0
  - × Samen leven
  - × Energietransitie
  - × Slim Wonen en Leven
  - × Levenslang leren
  - × Slimme mobiliteit
- 1 hoofdstuk rond open en wendbare overheid met duidelijke keuzes
- 3 maatschappelijke uitdagingen doorheen alle hoofdstukken
  - × Klimaatverandering
  - × Digitalisering
  - × Ongelijkheid

Inzichten vanuit Vlaamse overheid

- ▶ Concrete toepassing grootschalige beleidsevaluatie op VO-niveau: kerntakenplannen van 2015:

<https://overheid.vlaanderen.be/organisatie/kerntakenplan>

- Vlaams regeerakkoord: elke beleidsdomein moet kerntakenplan opmaken
- Eerst alle kernprocessen in kaart brengen met beoordeling:
  - × Afbouw
  - × Overhevelen naar andere actor
  - × Optimalisatie
  - × Behouden
  - × Versterken
  - × Nieuw in te voeren
- Resultaat: goedgekeurde kerntakenplannen op 17 juli 2015 met +/- 500 processen in scope en voorziene vrijmaking van +/- 850 VTE.
- Opvolging: jaarlijkse rapportering, maar mogelijkheid tot aanpassing kerntakenplannen

Inzichten vanuit Vlaamse overheid

- ▶ Concrete toepassing grootschalige beleidsevaluatie op VO-niveau: groenboek zesde staatshervorming van 2013:

<https://www.vlaanderen.be/nl/publicaties/detail/groenboek-zesde-staatshervorming>

- Het groenboek opgevat als een reflectie- en consultatiedocument dat een analyse bevat van de bevoegdheidsoverdrachten naar aanleiding van de zesde staatshervorming, en de mogelijke beleidsopties die daaruit voortvloeien.
- Bijdrage regeerakkoord heeft hetzelfde format aangenomen.

Inzichten vanuit internationaal perspectief

- ▶ OESO en EU geven duidelijke signalen over het belang van evaluatie in beleidscyclus.
- ▶ OESO beperkt zich tot aanbevelingen (2005/2012).
- ▶ Binnen EU zijn beleidsontwikkelingen duidelijker en krachtiger, onder impuls van de Europese Commissie in EU Agenda voor Betere Regelgeving
  - Inter-institutioneel akkoord van 2016 tussen de 3 EU-instellingen (Raad, EP, COM) bekrachtigt het belang van evaluatie
  - Evaluatie krijgt in toenemende aandacht van het EP
  - In EU Agenda voor Betere Regelgeving is evaluatie een essentieel element.
- ▶ Belang? Onmiskenbare trend dat EU-beleidsdebatten meer ‘evidence-based’ worden. Lidstaten met sterke praktijken inzake effectbeoordeling en evaluaties zullen op termijn in betere onderhandelingsposities komen

Inzichten vanuit lokale besturen

- ▶ Geen globaal zicht op beleidsevaluatiecapaciteit binnen lokale besturen
- ▶ Wel bevestiging van doorgezette professionalisering van lokale besturen mbt hun beleidsvoering onder meer door
  - Invoering BBC
  - Uitbreiding audituniversum Audit Vlaanderen naar lokale besturen

- ▶ **Case Gent**
  - Geen aparte beleidsevaluatiecapaciteit als gestructureerde extra capaciteit. Binnen ondersteunende diensten zit wel gesprekkelde capaciteit: ervaring met methodologie, met indicatoren, data, ...
  - Wel evaluatiereflex: grote projecten zoals circulatieplan, burgerbudget, ... , hebben evaluatietraject, dat meestal openbaar is
  - Geen evaluatie-agenda of kader, uiteraard wel op operationeel niveau evaluaties op procesniveau maar minder intern en extern zichtbaar en niet in overzicht vast te pakken
  - Bevestigt wel de professionalisering van de monitoring van het beleid, als mogelijke basis voor evaluaties

Slotbeschouwingen

- ▶ Administraties spelen cruciale rol inzake beleidsevaluatie
- ▶ Blijvende nood aan voldoende interne capaciteit en competenties
- ▶ Werken aan een evaluatiecultuur, binnen administratie en politiek
- ▶ Evaluatie-uitdagingen zijn dezelfde, ongeacht het beleidsniveau

Contact

dieter.vanhee@vlaanderen.be